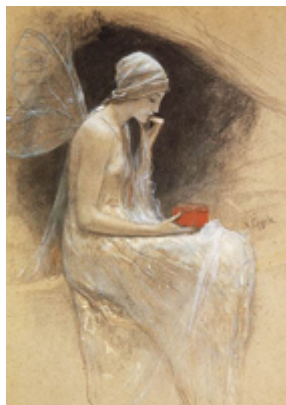

ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΣΩΜΑΤΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ & ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ – ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Στην ανθρώπινη ζωή και στην ιστορία του ανθρώπινου είδους προβάλλουν νέες θεμελιώδεις καταστάσεις και δυνάμεις που διαμορφώνουν ένα νέο ορίζοντα.

Μέχρι την ανθρωπογένεση οι μορφές ζωής στη φύση ανέπτυσαν εξελικτικά ένα σχέδιο ζωής και εξέλιξης με τη δυναμική του ενστίκτου και με τη βιοχημική λειτουργική συγκρότηση των σωμάτων σε συνάρτηση με το περιβάλλον και την απόκριση σ' αυτό.

Αυτό το τριαδικό σχήμα ανέπτυξε ένα μηχανισμό ψυχολογικής ομοιοστασίας και ανάδρασης βασισμένο στο νευρωνικό και ορμονικό σύστημα, τις αισθήσεις και τα ένστικτα σε μια έκδηλη μορφή στα ζώα.

Παράλληλα αναπτυσσότανε μια θεμελιώδης διπολική οργάνωση των σωμάτων, ένας δυαδισμός συστημικός πάνω σε δύο λειτουργικές όψεις οργάνωσης της ύλης – ουσίας. Η πρώτη ως απόδοση ενέργειας και η δεύτερη ως απόδοση πληροφορίας, κωδικοποιημένου δυναμικού ή σχεδίου. Αυτή η δυαδική αρχιτεκτονική αναφέρεται έκδηλα τόσο στους διάφορους ιστούς, όσο και στην κυτταρική οργάνωση και λειτουργία. Πάντα συνυπάρχουν και δημιουργούνται αυτοί οι κύκλοι λειτουργίας και απόκρισης.

Ανθρωπογένεση – ανοσοποιητικό & εγκεφαλονευρικό πλέγμα

Ο κύκλος της ενέργειας απαιτεί πληροφοριακή ή κωδικοποιημένη οργάνωση και κατάλυση και ο κύκλος της πληροφορίας απαιτεί τη συνέργεια του ενεργειακού κύκλου των ζωτικών λειτουργιών. Το σύστημα ανοσίας και ομοιοστασίας σαφώς είναι υποδειγματικά διττό, αν και η έμφασή του τοποθετείται στην πληροφοριακή ρυθμιστικότητα του. Έτσι μέσα από τους αιώνες επινόησης και εξελικτικής αλληλεπίδρασης δομήθηκε ένα εξαιρετικό **ανοσοποιητικό σύστημα** με ειδικές μορφές σε είδη και άτομα.

Ταυτόχρονα όμως αναδείχθηκε και ένα σύστημα ακόμα περισσότερο πληροφοριακό, το **εγκεφαλονευρικό πλέγμα** που επάγει ψυχολογικά φαινόμενα που αποτελούν πεδία στρατηγικά του οργανισμού σε σχέση με την ζωή του σώματος και το περιβάλλον. Αυτό το πλέγμα διαμόρφωσε νέες στάσεις και δυνατότητες ολοκλήρωσης της ζωικής δυναμικής και ταυτόχρονα συμπλήρωση της ευφυΐας της ομοιοστατικής και ανοσιακής ρύθμισης και άμυνας.

Η ζωή στη μορφή, έθεσε απ' αρχής στόχο της τη μέγιστη δυνατή άμηση (ατομική) και την έμμεση (ειδική αναπαραγωγική) διάρκειά της. Αυτό πλέον υπηρετείται με δύο συστήματα που συνεργούν και αναδεικνύουν λαθάνουσες διαστάσεις στο φαινόμενο της ζωής. Τα δύο αυτά συστήματα ειδικεύονται στην πληροφοριακή ανάδειξη και μόχλευση της ύλης, της οργανικότητας και των σχέσεων.

Παρ' όλα αυτά στο ζωικό βασίλειο δεν μπορούσε να γίνει παρά μόνο αυτόματη μόχλευση και απόκριση στα έμμορφα αιτήματα της ζωής και του ζώντος. Τα αιτήματα αυτά έπαιρναν μορφή ως αίτημα χρόνου, διάρκειας και ικανοποίησης και ποιότητας. Φαίνεται πως αυτά τα χαρακτηριστικά αποτελούν μια δυαδική δυναμική του φαινομένου και της ουσίας της ζωής.

Σ' αυτό το δέντρο εξέλιξης της έμμορφης ζωής, ενώ μπορούμε να διαιθανθούμε μια ρυθμιστική ακεραιότητα και ολότητα ως υποκείμενο ή άτομο ρυθμιστικό από το κύτταρο ως τα θηλαστικά, δεν μπορούμε να διαγνώσουμε ευκρινώς το υποκείμενο της ακεραιότητας ως υποκείμενο συνείδησης.

Στο επίπεδο του ζωικού βασιλείου οι ψυχολογικές ρυθμίσεις και τα ψυχολογικά φαινόμενα και χαρακτηριστικά είναι εμφανή. Δεν είναι όμως εμφανής ο ψυχολογικός νους που οργανωμένος στο επίπεδο του διατυπώνει ζητήματα και εκφράζει επιθυμία με βάση την αίσθηση ατομικότητας.

Δεν πρέπει να συγχέουμε ψυχολογικά φαινόμενα και διαθέσεις, όπως και ψυχολογικές στρατηγικές ενστικτώδεις με την ψυχολογική νοητικότητα και τη συνειδητή νοητική ταυτότητα.

Η νόηση της φύσης στην οργάνωση του φαινομένου της ζωής οριοθετείται ως ασυνείδητη παρά το ότι αναδεικνύει ψυχολογική ολοκλήρωση των φαινομένων της ως διαθέσεων και αισθαντικών στρατηγικών.

Η κρίσιμη κι οριακή ανόδυση ή εξέλιξη της ατομικοποίησης, νοητικοποίησης και της πολιτισμοποίησης αποτελεί ένα πέρασμα από την αυτόματη και υποσυνείδητη νόηση και ταυτοποίηση της ζωής στη μορφή της, στη συνειδητή της όψη. Παρ' ότι λοιπόν η ατομικοποίηση, η νόηση και η πολιτισμικότητα ήταν εγγενείς στις ζωικές κοινωνίες και τη ζωή – καθώς είναι υπόβαθρο και θεμέλιο της ζωικότητας – δεν υπάρχει σ' αυτές συνειδητότητα ατομικοποιημένη νοητικά και υποκειμενικά. Δεν υπήρχαν όλες οι δυνατότητες της συνείδησης. Μόνο με τη μορφή του ανθρώπου ανοίχθηκε αυτός ο ορίζοντας.

Έτσι λοιπόν άνθρωπος είναι αυτός που συνειδητά – νοητικά ενοχλείται έντονα από το φαινόμενο του θανάτου προφανώς κατευθυνόμενος από τα ένστικτα, στο πλαίσιο της ζωικότητας του. Δεν πρέπει βέβαια να υποτιμάμε δυνατότητες συνείδησης και νοητικότητας σε ζώα. Αυτή η προβληματική αρχίζει να θέτει σε νέα και αναδρομική βάση τα ζητήματα που ανέδειξε η φυσική εξέλιξη της ζωής.

Οι συνέπειες της συνειδητής αναφοράς του ανθρώπου στη ζωή

Ταυτόχρονα στην ίδια την ανθρώπινη σωματικότητα της ζωής εντείνονται και περιπλέκονται οι δυναμικές των ομοιοστασιακών και ανοσιακών συστημάτων καθώς το συνειδητό και οι δυναμικές «εκλογικεύσεις» διαμορφώνουν αναδραστικές κλίμακες και συνέργειες.

Έτσι ο **άνθρωπος θέτει συνειδητά το θέμα της θεραπείας, ή αποκατάστασης, πράγμα που ως απόφαση και μέθοδο, δεν μπορούσαν να το θέσουν άλλα ζώα παρά την ενστικτώδη γνώση και μεθόδευση αυτοθεραπείας και συμπαθητικής αρωγής**. Ο άνθρωπος αυξάνει τον ορίζοντα αυτοεξυπηρέτησης των αιτημάτων της ζωής και του ζώντος.

Προσθέτει μια νέα διάσταση και βαθμίδα ελευθερίας πέρα από εκείνη που ξεκίνησε από τη στοιχειώδη νόηση και οργανικοποίηση που τελεοποιήθηκε ατομικά, ειδικά και οικολογικά μ' όλη την προσαρμοστική νόηση και ψυχολογική της απόκριση.

Η υπέρβαση του σταδίου της απόκρισης προς την συνειδητή αναφορά της ζωής, του ζώντος και των φαινομένων τους υπήρξε νέο στοιχείο. Έδωσε νέες διαστάσεις αλλά και περιπλοκές:

Η ζωή άρχισε να ολοκληρώνει την σχέση της με τη συνείδηση.

**Ζωή και συνείδηση αλληλοεξυπηρετούνται στην έμμορφη δυναμική τους.*

**Το υποκείμενο έγινε πιο εμφοτικό στους στόχους και την εξυπηρέτησή τους.*

**Ζωή και θάνατος έγιναν πιο συνειδητές αντιθέσεις. Αυτό όμως δεν μπόρεσε να αναιρέσει τον θάνατο:*

1.0 θάνατος δεν ήταν ο ανταγωνιστικός παράγων μόνο των ενστίκτων, αλλά και της συνείδησης.

2.Η ασθένεια και η συνάφεια της με τον θάνατο έγινε πιο συνειδητή.

3.0 πόνο πιο οξύ και νοητικά πολυμένος παρ' ότι είναι ζωικό ψυχολογικό φαινόμενο.

4.0 άνθρωπος ανακάλυψε ότι μπορούσε να αντιμετωπίσει την ασθένεια. Εξ' άλλου αυτή την αντιμετώπιζε και το σώμα του από μόνο του. Δεν μπορούσε όμως να επηρεάσει το ίδιο το γεγονός του θανάτου. Μπορούσε να απορρίψει ενδιάμεσα στάδια, όχι όμως να αναιρέσει το τέλος.

Απέναντι λοιπόν στη νέα δυνατότητα, στην αντιμετώπιση των ενδιάμεσων σταδίων της ζωής και στην θεμελιώδη αδυναμία για το τελικό γεγονός του σώματος του θάνατο, διαμορφώθηκαν καταστάσεις ατομικές και συλλογικοποιήσεις πολιτισμικές που διαφοροποίησαν τον άνθρωπο ατομικά και κοινωνικά από το ζωικό βασίλειο.

Δύο θεμελιώδη ζητήματα

Πριν όμως προχωρήσουμε στους ανθρωπολογικούς προσδιορισμούς των εννοιών και των μεθόδων της ζωής, της υγείας, της θεραπείας και της πρόληψης και της ικανοποίησης στον άνθρωπο και την ανθρωπότητα, πριν δούμε το βάθος και το εύρος αυτό των σημάνσεων είναι σημαντικό να σταθούμε σε δύο θεμελιώδη ζητήματα ώστε να μην λειτουργούμε στο πλαίσιο των περιορισμών που εισάγει η δέσμευση της αντίληψής μας στην αίσθηση και την άγνοια του αυτονόητου.

Πρώτον η κυτταρική θνητότητα δεν ήταν αυτονόητη και δεν ήταν συνέπεια της κυτταρικής ή φυσικοχημικής εντροπίας. Η θνητότητα είναι μέρος της εξέλιξης και επινόησης εξελικτικής. Έτσι πρέπει να την κατανοήσουμε με μια ουσιαστικότερη προοπτική.

Αυτό δεν αίρει το φυσικοχημικό πλαίσιο της εντροπίας, απλώς αναδεικνύει τη διαφοροποίηση του βιολογικού φαινομένου, μια δυναμική που ενοποιείται με το φυσικό κόσμο στην ολιστική ανάπτυξη των φυσικών φαινομένων.

Δεύτερον η φυλογένεση και η διπολική αναπαραγωγή επίσης ήταν μια κρίσιμη επινόηση και εξελικτική προοπτική και δεν ήταν μοναδικό αφετηριακό και αναγκαστικό ή μονόδρομο πλαίσιο για τις μορφές της ζωής.

Αυτές οι δύο επισημάνσεις είναι ιδιαίτερα σημαντικές:

πρώτον για να καταλάβουμε βαθύτερα τη ζωή και τις στρατηγικές της και

δεύτερον για να αντιληφθούμε το κατά πόσο τα εμπειρικά επαναλαμβανόμενα αυτονόητα – ακόμη και όταν αποτελούν έγκυρες παροδικές επιστημονικές εμμονές – είναι πλάνες και αναπτυσσόμενη άγνοια.

Τέτοιες πλάνες δεν συχνάζουν μόνο στην καθημερινή απλοϊκότητα των εμπειριών μας, ή στον αρνητισμό της επιστημονικής αυθεντίας και εξελικτικά υποδομούμενης βεβαιότητας, αλλά και σε εναλλακτικές προσεγγίσεις. *Η πλάνη δεν κάνει εξαιρέσεις.*

Για τη **θεραπεία ως έννοια και μέθοδο** διαβάστε το 'Β Μέρος: Συνοψίζοντας την αντίληψη για τη ζωή και το θάνατο

11 Μαρτίου 2010

Γιάννης Ζήσης, συγγραφέας
Μέλος της γραμματείας της ΜΚΟ Σόλων
ioannisziisis@solon.org.gr